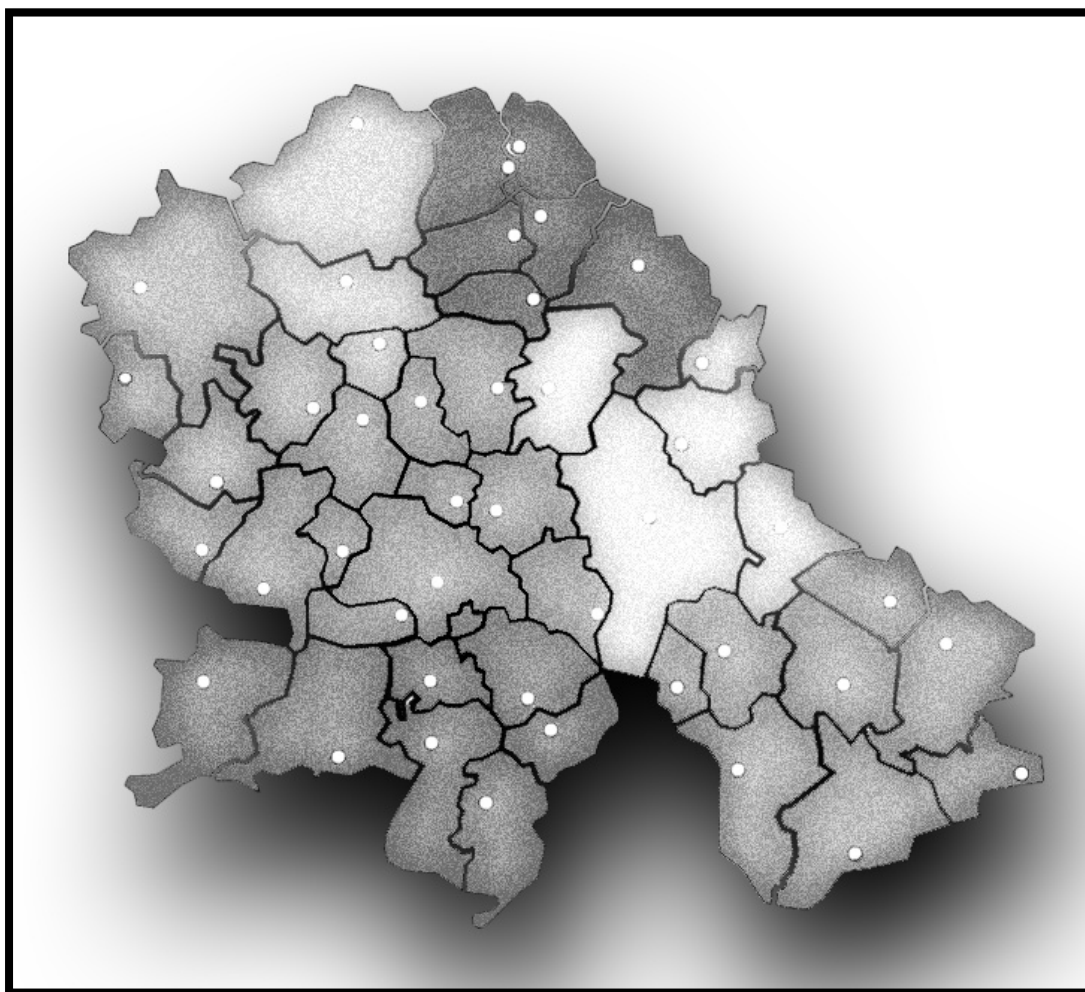

2014

ИССН 1820 -7596

Институт за јавно
здравље Војводине

Центар за контролу и
превенцију болести

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Вол 9

број 4

година 2014.

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Издавач

Институт за јавно здравље Војводине
Нови Сад, Футошка 121

Уређивачки одбор:

Проф. др Зорица Шегуљев
Доц. др Владимир Петровић
Доц. др Горана Ћосић
Прим. др Светлана Илић
Др Младен Петровић

Редакцијски колегијум:

Асист. др Миољуб Ристић
Асист. др Смиљана Рајчевић
Асист. др Јелена Ђекић
Др Татјана Пустахија
Анкица Вукас
Сања Симић
Радмила Зобеница
Душан Царевић
Марија Живановић
Анита Јоветић
Екатерина Марковић

Информатичка обрада и дизајн:

Јосип Михајловић

Актуелности:

Извор података:

ECDC Communicable Disease Threats Report CDTR

Институт за јавно здравље Војводине

СВЕТ:

Респираторни синдром Средњег истока – корона вирус у више држава: Од априла 2012. до 2. маја 2014. године од акутне респираторне болести, проузроковане новим корона вирусом оболело је 450 особа, од којих је код 133 пацијента регистрован смртни исход. Овај нови вирус је генетски различит од корона вируса који је узроковао САРС епидемију. Први случајеви су регистровани у Саудијској Арабији, где је регистрован и највећи број оболелих особа (368, од којих је 107 са смртним исходом). Ван територије Блиског Истока, обољење је регистровано у Немачкој (2), Великој Британији (4), Француској (2), Италији (1), Тунису (3), Египту (1), Малезији (1), Грчкој (1) и на Филипинима (1). Код пацијената који су у ове земље премештени ради даљег лечења или код особа након повратка из земаља Средњег истока (Француска, Италија, Тунис и Велика Британија) дошло је и до локалне трансмисије међу пацијентима који нису боравили на Средњем истоку, али су били у блиском контакту са лабораторијски потврђеним или вероватним случајевима. Континуирано пријављивање нових случајева у С. Арабији указује да на Арабијском полуострву и даље постоји извор инфекције, а самим тим и ризик од појаве нових случајева у Европи, повезаних са путовањем у ово подручје. Иако резервоар инфекције, групе људи под повећаним ризиком, период инкубације, период заразности, везани за ово обољење, за сада нису утврђени/објављени, досадашња истраживања, указују да би једногрба камила могла бити значајан извор вируса, јер су многи примарни случајеви пријавили изложеност овој животињи.

Ебола: Смртоносна Ебола хеморагична грозница, која је у фебруару захватила Гвинеју, и даље се шири унутар ове афричке државе, али и ван њених граница. До 28. априла пријављено је 225 случајева ове болести са 141 (63%) смртним исходом. Министарство здравља Либерии пријавило је 6 потврђених, 2 вероватна и 27 могућих случајева. Изоловани вирус у Интернационалном центру за инфектолошка истраживања у Лиону показује велику сличност са Заир Ебола вирусом, који је последњи пут пријављен 2009. године у Демократској Републици Конго, а повезан је са високом стопом mortalитета током ранијих епидемија.

Морбили: У оквиру надзора над морбилима, и у 2014. години се региструју епидемије у више европских земаља. У току је епидемија у Латвији са 17 пријављених случајева. У Ирској је крајем марта месеца, избила епидемија међу студентима једне високошколске установе у граду Gallway, у којој је регистровано 15 оболелих особа узраста од 14 до 33 године. У епидемији морбила у Данској, од средине фебруара 2014. године пријављено је 12 особа, од којих је 7 лабораторијски потврђено. Епидемиолошким истраживањем утврђено је да су две особе боравиле на Филипинима. Код 5 оболелих особа је генотипизацијом утврђен вирус генотипа Б3, који тренутно циркулише на Филипинима. Процењено је да око 100 000 Данаца преко 18 година није вакцинисано против морбила. У Холандији су, од краја фебруара пријављена 34 случаја болести. У Македонији је потврђено 25 случајева болести у оквиру епидемије, која је избила у јануару месецу ове године. У Руском делу Далеког Истока избила је болничка епидемија морбила са 11 оболелих, а индексни случај је била жена, која је путовала на Филиппине и у Хонг Конг. У Русији су укупно пријављене 263 особе оболеле од морбила, што је чак 10 пута више него у истом периоду претходне године. И у САД се региструје пораст броја оболелих, и 2014. године забележен највећи број случајева у последњих 20 година (58).

Број оболелих у Вијетнамској епидемији, која је захватила целу земљу, након што је број оболелих досегао цифру од 3716 случајева, почиње да опада.

Рубеола: Европска Унија и у 2014. години наставља спровођење надзора над рубеолом, од које је током 2013. године у Европи пријављено 38.847 оболелих. Мада је ово обољење регистровано у 20 европских земаља, 99% случајева је пријављено из Пољске. Током протеклог месеца нису регистроване нове епидемије.

Ролиомијелитис: До краја 2013. године по подацима СЗО, пријављено је 400 случајева полиомијелитиса, проузрокованих дивљим полиовирусом тип 1. Обољење је регистровано у Сомалији, Нигерији, Пакистану, Кенији, Афганистану, Етиопији, Сирији и Камеруну. Први пут након 2000. године, и у Ираку је код невакцинисане шестомесечне бебе пријављено ово обољење. Генотипизација указује на висок степен сличности са вирусом који је детектован у Сирији. У 2014. години пријављено је 68 случајева обољења (3 пута више него у истом периоду прошле године). Највећи број пријављује Пакистан.

Европа је проглашена „polio free“ територијом (у Холандији је у заједници која се противи имунизацији, 1992. године регистрована епидемија са 72 случаја парализе. Последњи случајеви су регистровани у Бугарској 2001. године са сојем вируса пореклом из Индије. Последња епидемија у европском региону је била у Таџикистану 2010. године када је један импортован случај из Пакистана проузроковао епидемију у којој је оболело 460 особа. Последњи аутохтони случај у Европи је био у Турској 1998. године).

Скорашње детектовање дивљег полиовируса тип 1 у животној средини у Израелу, као и потврда налаза дивљег полио вируса у узорцима животне средине у Сирији, где је регистровано 17 случајева овог обољења, наглашава ризик од импортовања вируса у Европу.

Денга грозница: Денга је векторско обољење од ког у свету оболело око 50.000-100.000 људи годишње, углавном у тропским крајевима. Појава спорадичних аутохтоних случајева болести у неендемским крајевима, као што је био случај са Португалским острвом Мадеира 2012. године, или са Француском и Хрватском 2010. године, истиче ризик од локалног ширења ове болести и у Европским земљама. У 2014. години на европском континенту није регистрован ни један случај ове грознице.

Недеља имунизације

Међу свим мерама превенције заразних болести, имунизација представља најбржу, најефикаснију и економски највише оправдану меру, која је директно утицала на смањење оболевања и умирања, као и на измену структуре заразних болести у свету. Многа оболења, која су представљала прворазредне здравствене проблеме, захваљујући систематској имунизацији становништва, данас су у развијеном делу света елиминисана или су сведена на појединачно јављање. Без вакцина не би била могућа глобална ерадикација великих богиња и постигнута елиминација дечје парализе у већини делова света. Ипак, сва деца не приме све основне вакцине. Формирање ставова родитеља о значају вакцинације је под све већим утицајем антивакциналних кампања.

У циљу подизања јавне свести о важности и добробити вакцинације, последња недеља априла се посвећује имунизацији. У кампању су укључене све земље света, Светска здравствена организација (СЗО), Фонд за децу уједињених нација (УНИЦЕФ), Центар за превенцију и контролу болести (ЦДЦ) и Европски центар за превенцију и контролу болести (ЕЦДЦ). У Европском региону СЗО обележававање овог догађаја спроводи од 2005. године.

Ове године обележававање недеље имунизације је било од 22. до 26. априла. Циљеви овогодишње кампање су да се људи широм света упознају са доступним вакцинама, провере свој вакцинални статус и вакцинални статус своје породице и уколико су неке вакцине пропуштене да се јаве изабраном лекару.

Међутим, обележававање овогодишње недеље имунизације у нашој земљи протекло је уз скромну медијску пажњу. У исто време застрашивања антивакциналних група добијају све више простора на свим медијима, посебно електронским. Покушаји здравствених радника да одговоре на неистине и исправе погрешне тврдње, отварају све више медијског простора за антивакциналне кампање и често имају супротан ефекат. Сматра се да решење треба тражити у истраживањима како родитељи стварају ставове и доносе одлуке о вакцинацији и проналажењу најбољег начина како да здравствени радници пруже информације родитељима о значају имунизације. У том циљу Институт за јавно здравље Војводине и заводи за јавно здравље на подручју Војводине, у сарадњи са службама за здравствену заштиту деце и породилиштима започеле испитивање ставова родитеља о вакцинацији у циљу изналагања решења за овај растући проблем.

5. мај - светски дан хигијене руку у здравственим установама

Светска здравствена организација (СЗО) је 2009. године покренула међународну кампању под називом **"Оперите руке – сачувајте животе"** и прогласила 5. мај светским даном хигијене руку у здравственим установама.

Сваке године болничке инфекције погађају стотине милиона пацијената широм света доводећи до физичке и психичке патње, продужавања трајања хоспитализације, повећавања ризика од нежељеног исхода и повећавања трошкова болничког лечења.

Кампања је покренута са циљем да се у глобалну мрежу укључи што више болница које ће организованим акцијама подстицати здравствено особље и пацијенте да што чешће обавља хигијену руку, која представља кључну меру у превенцији и смањењу глобалног оптерећења болничким инфекцијама.

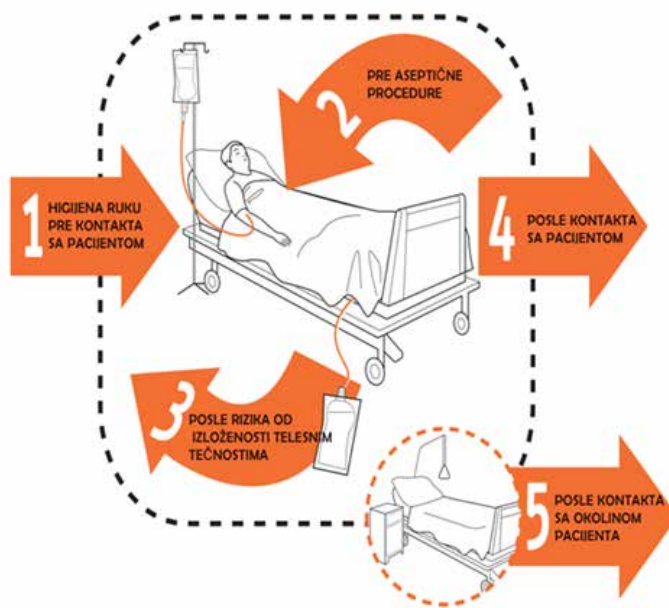
У оквиру обележавања Светског дана хигијене руку у здравственим установама, широм света и код нас, сваке године се организује велики број догађаја намењених болничком особљу, пацијентима, као и широј јавности којима се указује на значај хигијене руку као најједноставније мере у превенцији болничких инфекција.

Ове, 2014. године, 5. мај се обележава се под мотом **"Оперите руке, зауставите ширење резистентних бактерија"**.

Институт за јавно здравље Војводине је у складу са препорукама Светске здравствене организације учествовао у извођењу две међународне студије преваленције: "Студија преваленције резистенције одређених врста бактерија из хемокултуре и уринокултуре хоспитализованих пацијената на антимикробне лекове", као и у "Студији преваленције примене периперативне антимикробне профилаксе".

Светска здравствена организација је још 2010. године, у циљу идентификације критичних момената за хигијену руку здравственог особља у току неге пацијената, а у циљу спречавања преношења узрочника болничких инфекција, развила концепт 5 момената за хигијену руку, а ове године је истакла и нагласила потребу за активним укључивањем пацијената у кампању и неопходност даљег праћења индикатора хигијене руку, односно поштовање такзваних "5 кључних момената за хигијену руку"

1. Хигијена руку пре контакта са пацијентом
2. Пре асептичне процедуре
3. После ризика од изложености телесним течностима
4. После контакта са пацијентом
5. После контакта са околином пацијента

Дан сећања на преминуле од АИДС-а

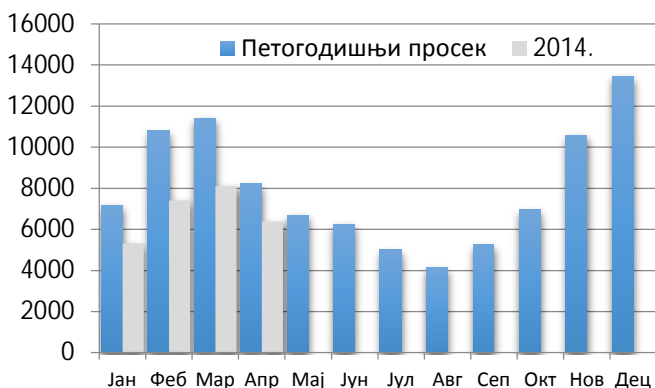
Дан сећања на преминуле од АИДС-а обележава се традиционално сваке треће недеље у месецу мају већ 31 годину, у 115 земаља широм планете, међу којима је и наша земља.

У периоду од 1985 године, када су у Покрајини регистровани први случајеви ХИВ/АИДС-а, до краја 2013. године, 407 грађана Војводине је сазнало да живи са ХИВ инфекцијом од којих је 50% оболело од АИДС-а.

У 2013. години на подручју Војводине забележено је 38 нових случајева ХИВ инфекције, 13 нових случајева Morbus HIV, као и четири случаја са смртним исходом. Већина ХИВ инфекција се ширила незаштитеним сексуалним односом (75%), док је употреба дрога била пут инфекција у 6,6% случајева.

У Војводини се у многим градовима овај дан обележава пригодним манифестацијама које имају за циљ, поред одавања почаст преминулима и едукације становништва о ХИВ-у/АИДС-у, промовисање солидарности са особама које су инфициране ХИВ-ом или оболеле од АИДС-а, са акцентом на поштовање људских права и промоцију здравих стилова живота, али и промовисање доступности саветовања и тестирања на ХИВ. Саветовалишта за добровољно и поверљиво саветовање и тестирање постоје у Институту за јавно здравље Војводине и свим Заводима за јавно здравље као и многим невладиним организацијама у градовима широм Војводине.

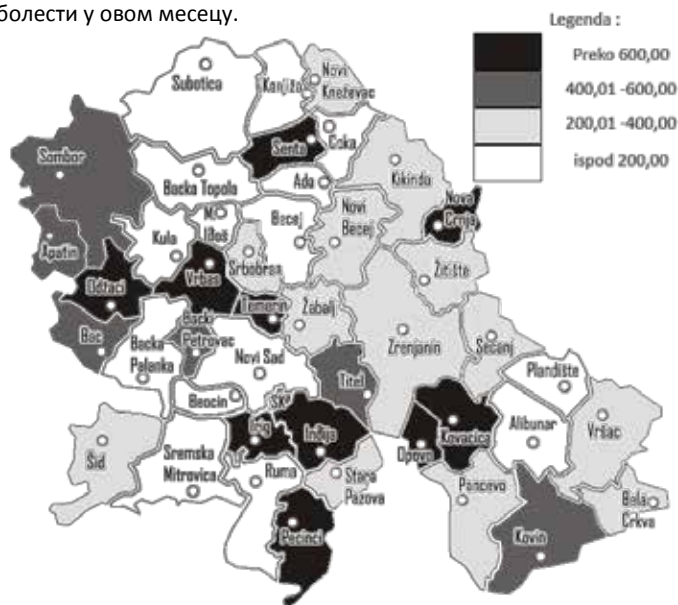
У априлу 2014. године у АП Војводини регистровано је 6369 случаја заразних болести. Од тога је 364 појединачних пријава и 6005 случајева осталих заразних болести које се пријављују на збирним пријавама. Инциденција заразних болести за АП Војводину износила је 562,3 на 100.000 становника. У односу на претходни месец регистровано је 21% мање случајева заразних болести. У односу на април 2013. године број оболелих је мањи за 32%.

Највиша инциденција забележена је у општинама: *Опово*(1599,6), *Врбас*(1508,4), *Ириг* (1435,7), *Оџаци*(1091,1) и *Инђија*(891,8).

Најнижа инциденција забележена је у општинама *Бачка Топола*(18,0), *Сремски Карловци* (22,9), *Мали Иђош*(24,9), *Пландиште*(26,5) и *Кањижа* (31,6).

Стрептококозе (J02, J03 и A38) са 3913 пријављених случајева чине више од 61% свих регистрованих пријава заразних болести у овом месецу.

ОБОЉЕЊА КОД КОЈИХ СЕ СПРОВОДИ СИСТЕМАТСКА ИМУНИЗАЦИЈА

У априлу 2014. године је пријављено 20 новооткривених случајева туберкулозе (без података о вакцинацији) и 8 случајева вирусног хепатитиса Б (2 акутна и 6 хроничних облика овог обољења). На територији Јужнобачког, Сремског и Западнобачког округа регистровано је 14 случајева пертусиса, у 13 случајева код уредно вакцинисане деце старости до годину дана, млађе и старије школске деце и у једном случају код уредно вакцинисане особе старости 41 годину.

ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ ДИЈАГНОЗА У АПРИЛУ

ДИЈАГНОЗА	Inc. IV 2013.	Inc. IV 2014.
Tonsillitis et pharyngitis streptococcica J02, J03	299,8	199,2
Varicella B01	102,5	71,4
Pneumonia J12-15,84	24,6	20,3
Scabies B86	8,2	10,9
Diarrhoea et gastroent. A09, A04.9	5,5	6,0
Infectio chlam. modo sexuali transmissa A56	3,7	4,4
Scarlatina A38	6,3	3,4
Enteritis per Clostr. difficile A04.7	1,6	2,8
Mononucleosis infectiva B27	2,1	2,2
Septicaemia alia, nonspec. et specificata A40.9, A41.8	0,9	1,8

ЕПИДЕМИЈЕ

У априлу месецу 2014.године на територији АП Војводине, регистроване су 4 епидемије заразних болести:

Међу члановима породице, на територији Јужнобанатског округа регистрована је једна епидемија бактеријског тровања храном, проузрокована бактеријом *Sallmonella enteritidis* у којој су оболеле 3 особе.

На територији Јужнобачког округа регистроване су три епидемије:

-Међу корисницима услуга дома за смештај особа ометених у развоју регистрована је епидемија шуге у којој је оболело 7 особа.

-У једној предшколској установи је регистрована епидемија ентеробијазе у којој је оболело 19 деце.

-Међу пацијентима и здравственим радницима једне здравствене установе регистрована је епидемија заразног пролива вероватно инфективне етиологије у којој је оболело 33 особа.

СЕПТИКЕМИЈЕ

У априлу месецу је пријављено 35 случајева септикемије.

У једном случају није утврђен узрочник болести.

Узрочник	Број оболелих
Staphylococcus spp.	13
Klebsiella pneumoniae	4
Enterococcus spp.	4
Enterobacter spp.	3
Escherichia coli	3
Acinetobacter spp.	3
Pseudomonas aeruginosa	2
Streptococcus agalactiae	1
Morganella morganii	1

УМРЛИ

У току априла месеца од заразних болести умрло је 5 особа. Узрок смрти је у два случаја била сепса, а у по једном случају туберкулоза плућа, бактеријски менингитис и ентеритис изазван бактеријом *Clostridium difficile*.

Лабораторијски утврђени узрочници цревних заразних болести у копрокултурама
у окрузима Војводине у априлу 2013/2014. године

Узрочник	Јужнобачки		Севернобачки		Западнобачки		Севернобанатски		Средњебанатски		Јужнобанатски		Сремски		Војводина	
	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.
SALMONELLA	4	24	15	10	4	7	2	4	5	3	2	6	3	1	35	55
Salmonella Enteritidis	2	20	11	10	1	5	1	4	4	2	2	2	3	1	24	44
Salmonella Typhimurium												3			0	3
Salmonella Infantis		3							1	1					1	4
Salmonella из групе "B"			3		1	1						1			4	2
Salmonella из групе "C"	2	1			1	1	1								4	2
Salmonella из групе "E"					1										1	0
Salmonella spp.			1												1	0
SHIGELLA																
Shigella sonnei																
Shigella flexneri																
ОСТАЛО	0	32	15	1	3	10	11	20	1	0	2	4	0	0	32	67
Campylobacter jejuni/coli		13	4	1	2	1		6	1			1			7	22
Clostridium difficile		19	1		1	9	5	13				2			7	43
Giardia lamblia							6				2	1			8	1
Entamoeba histolytica								1							0	1
Yersinia enterocolitica			2												2	0
Рота вируси			5												5	0
Адено вируси			3												3	0
УКУПНО	4	56	30	11	7	17	13	24	6	3	4	10	3	1	67	122

Лабораторијски утврђени узрочници заразних болести
у окрузима Војводине у априлу 2013/2014. године

Узрочник	Јужнобачки		Севернобачки		Западнобачки		Севернобанатски		Средњебанатски		Јужнобанатски		Сремски		Војводина	
	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.
HAV IgM										1					0	1
HBsAg	5	7	2	1	7	3		1	1	1	1	3	3		19	16
Anti HCV	8	8	2	2	8	7			3	2	4	3		1	25	23
Anti HIV											2			1	2	1
Lyme boreliosis IgM		4							2						2	4
Bordetella pertussis	1	8													1	8
Rubella IgM									1						1	0
УКУПНО	14	27	4	3	15	10	0	1	7	4	7	6	3	2	50	53

Лабораторијски утврђени узрочници заразних болести у хемокултурама у окрузима Војводине
у априлу 2013/2014. године

Узрочник	Јужно бачки		Северно бачки		Западно бачки		Северно банатски		Средње банатски		Јужно банатски		Сремски		Војводина	
	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.
<i>Staphylococcus aureus</i>	3	3	3	4		1					1	1			7	9
<i>Staphylococcus spp.</i> коагулаза негативан	25	30	4	1	3	5					4				36	36
<i>Staphylococcus epidermalis</i>			2								1	1			3	1
<i>Escherichia coli</i>	7	5									1	1			8	6
<i>Acinetobacter spp.</i>	8	2											1		8	3
<i>Acinetobacter baumannii</i>	1														1	0
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2	1		4	1	1									3	6
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	7	5													7	5
<i>Klebsiella spp.</i>												1			0	1
<i>Streptococcus agalacticae</i>	1	1													1	1
<i>Streptococcus pyogenes</i>	2	1													2	1
<i>Streptococcus pneumoniae</i>		1	1												1	1
<i>Streptococcus spp.</i>												1			0	1
<i>Enterococcus faecalis</i>	3	3			1	2									4	5
<i>Enterococcus faecium</i>	2			1											2	1
<i>Enterococcus spp.</i>		2										1			0	3
<i>Enterobacter spp.</i>	1	1													1	1
<i>Providencia stuartii</i>					1	1									1	1
<i>Proteus mirabilis</i>	1														1	0
<i>Proteus spp.</i>						1									0	1
<i>Ochrobacter anthropi</i>	1														1	0
<i>Burkholderia cepacia</i>	2														2	0
<i>Morganella morganii</i>		1													0	1
УКУПНО	66	56	10	10	6	11	0	0	0	0	7	6	0	1	78	84

Лабораторијски утврђени узрочници заразних болести у ликвору у окрузима Војводине
у априлу 2013/2014. године

Узрочник	Јужно бачки		Северно бачки		Западно бачки		Северно банатски		Средње банатски		Јужно банатски		Сремски		Војводина	
	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.	IV 13.	IV 14.
<i>Staphylococcus spp.</i> коагулаза негативан	3					1									3	1
<i>Streptococcus agalacticae</i>	1														1	
<i>Streptococcus pneumoniae</i>		1														1
УКУПНО	4	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2